

Հ.Ի.Մ.Ն.Ա.Դ.Ի.Ր.Ք.  
ՄԻՍԱԲ ԵՒ ՍԱՐԳԻՍ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ  
ԱՐՏՕՆԱՏԵՐ՝ ՄԵԼԻՔ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ  
Հասցե՝ Իսթանպուլ, Ֆիհնման-  
նյար Ալլամէք սպարան  
ՀԵՌԱԶԱՅՆ՝ 23480  
SAHIBI  
Melik Koçunyan

# JAMANA K

## ՄԱՆԱԿԱՆ

### ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԱԿԱՆ ՕՐԱԲԵՐԻԹ

ՇԱԲԱԹ  
**24**  
ՀՈՎՏ. 1936  
28<sup>րդ</sup> ՏԱՐԻ  
ՔԻԻ 11025  
ԼՐՁ.  
Telefon: 23480

## ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՈՎ ՊԻՏԻ ՀԱՄԱՐՁԱԿԻ ՌՄԲԱԿՈԾԵԼ ԶԵՆՔ ԲԵՌՑԱԾ ՍՈՎԵԹԱԿԱՆ ՆԱԻԵՐԸ  
ՍՈՎԵԹ ՌՈՒՍԻԱ ՔԱՅՈՒԵՑԱԻ ԶԵՋՈՔՈՒԹԵԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԵՆ  
ԵՒ ՈՐՈՇԵՑ ՕԳՆԵԼ ՄՊԱՆԻՈՑ

ՊԱՆԻՈՑ ՄԵՋ ՏԵՂԻ ՌԻՆԵՑԱԾ  
ԼՈՆՏՈՆ 23.— Չեղոքութեան  
մեջ ինչպէս արտաբերուի  
հարկաւոր Գերմանիոյ, Բոսնիայի  
և Բալկանի տուած պատասխանները,  
որոնք իրենց կողմէ կը կարծու  
անուշիկան գէտ։  
Քոմիտէն նկատ գումարելէ առաջ,  
զիսպան Մայիսքի նամակ  
տուած Բոսնիային նախագահ  
Ռուսիայի Այդ նամակով Սով-  
ետական կը տեղեկացնէր թէ այդ  
նկատով կը պահէ իր պատուով  
և կապուած չպիտի մնայ համաձայ-  
նութեամբ մը, որ կարգ մը հակառակ  
քննարկութեամբ կարծի կտոր դարձած է։  
Չունենա չըմանակներ կը տեղե-  
կան որ Սովետներ զեպանին կողմէ  
Բոսնիային նախագահին տրուած նա-  
խն ձեռք բերուած է։  
Սովետներ Ռուսիա չեղոքութեան  
համաձայնութեամբ ստորագրեց յուսա-  
կալի անոր տրամադրութեանները  
որոնք յարգուին։ Եւ սակայն համա-  
ձայնութեամբ ստորագրող երեք կտու-



Մարտի կառավարութեան  
սիկսարո Վարչապետ  
Լարիօ Բապալլիո

կեթներու կողմէ կը կարծու  
հետեւանք չարուեցաւ, նոյնիսկ Բո-  
սնիայի օրակարգին մէջ անդամ  
չանցան անոնք։ Եւ ասոր հետեւան-  
քը այն կողմ որ Չեղոքութեան Հա-  
մաձայնութեանը ըմբռաններուն նպաս-  
տաւոր և Մատրիարի օրինաւոր կա-  
ռավարութեան գէտ աննպաստ ձեռք  
տուած։ Սովետներ Ռուսիա նկատելով  
որ չպիտի կրնայ, նոյնիսկ գիտու-  
նաւոր չըլլալու պարագային, մաս-  
նակցել անիրաւ գառի մը, այս օրէն  
[Շար.ք Բ. էջ]

### ԿՈՄՍ ՃԻԱՆՍՈ

ԵՒ ՀԻԹԼԵՐ ՏԵՍԱԿՑԵՑԱՆ  
ՊԵՐԼԻՆԻ ՄԵՋ  
ԵՐԵՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ  
ՔՈՒՂՔԵՐ ԱՏՈՐԱԳՐՈՒԵՑԱՆ



Կոմս ձիանօ  
ՊԵՐԼԻՆ 23.— ձիանօ կոմսը և-  
րեկ խտարական գեպան Աթթօլիքօյի  
կողմէ տրուած պաշտօնական ընդու-  
նելութեան ներկայ կը կարծու է։  
Այս ընդունելութեան ներկայ և-  
ղած են բարձրագոյն գերման նախա-  
բարներ և քաղաքային ու զինուորա-  
կան բարձրաստիճան անձեր։  
ձիանօ այսօր Կէօրլինկի ընկերակ-  
ցութեամբ պիտի այցելէ Պերլինի  
մերձակայ օդանւորութեան գալու-  
ցը։  
Իտալացի պետական մարզը կէս  
օրին Կէօպէլի հետ պիտի ձայէ և  
պիտի երթայ Պերլինի ֆաշականներու  
տունը ու ճառ մը պիտի խօսի Պեր-  
լինի խտարական գաղութին։  
Իտալիոյ արտաքին նախարարը  
գերբը Պերլինի ֆաշականներու  
և Հիթլերի հետ պիտի տեսակցի  
գլուխ գլխի։ ձիանօ, այնուհետեւ  
Միւնիխ պիտի երթայ և շարքի օր  
կէս օրէ ետք պիտի ընդունի մամոյ  
ներկայացուցիչները ու անկէ Հռոմ  
պիտի մեկնի։  
ՀՌՈՄ, 23.— Վժիթիօս տի Ռոման  
կ'րօէ։ Այսօր խտարական և գերման  
համաձայնութեան կարգ մը գլուխա-  
գիտական թուղթերը ստորագրուե-  
ցան, որոնք Ֆոն Նէօյրաթի և ձիա-  
նօի միջեւ կարգադրուած էին։

## ՍԱՆՃԱԳԻ ՀԱՅԵՐԸ

ՄԻՅՑ ԿԱՊՈՒԱԾ ԵՆ ԻՐԵՆՑ  
ԹՈՒՐԻՔ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ  
“ՃԻՒՄՅՈՒՐԻՅԵԹ” Ի ԹՂԹԱԿՑԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐԸ



Ինչ որ այ ըլլան այսօրուան պայմաններ, թուրք Անթաքիան  
մեծ ապահովութեամբ եւ վստահութեամբ կը սպասէ  
իր անկախութեան

Այսօրուան «Ճումուրիյէթ» Իս-  
կէնտէրունի իր թղթակցին հետեւեալ  
հեռագիրը կը հրատարակէ։—  
ԻՍԿէՆՏԵՐՈՒՆ, 23.— Սխալ է  
«թան» լրագրի Իսկէնտէրունի թղթ-  
ակցին «Իսկէնտէրունի հայերը յուզ-  
ման մէջ են» խորագրով գրութիւ-  
նը։  
Կարգ մը փոքրիկ գլուխազէտնե-  
րուն գոյր ըլլալով, մայր հայրենի-  
քէն գասուած այս մարդիկը, թուր-  
քերէն հեռացած չեն, ընդհակառակը  
լեզուի և ցեղային միութեան տե-  
սակէտով ալ սրտանց թուրքերուն  
կապուած են անոնք։  
Չնայելով որ Հայերը տոմային  
լեզու և գիր ունին, սակայն միշտ  
թուրքերէն կը խօսին անոնք։  
Այսօր Ամմանի մէջ, Իրան, Ի-  
րազ և Սուրիա և գեռ շատ մը ու-  
րիշ վայրերու մէջ Հայերը թուրքե-  
րէն կը խօսին և գեղեցիկ թուրքե-  
րէնի ծաւարման սատար կը հանդի-  
սանան։  
Այսքան սերտ կապերով ցեղային  
և լեզուական խնամութեամբ իրա-  
ու կապուած թուրք և հայ ցեղերը  
ուխտած են իրարու գործակցել ա-  
մէն առթիւ։ Կրօնական խնդիրը տեղ  
չկրնար ունենալ անոնց մէջ։ Սան-  
ճաքի Հայերը թուրք հանրապետու-  
թեան օրէնքներու մասին ամէն ա-  
տեն խիստ գրուատալից կ'արտայայ-  
տուին։  
Անոնք ոչ մէկ առթիւ Սանճաքի  
իրենց Իսլամ թուրք հայրենակիցնե-  
րուն գէտ հակառակ վարմունք ցոյց  
չտուին։ Անոնք ալ հանդարտու-  
թեամբ մեզի նման գործերու վար-  
ճանին կը սպասեն։  
Փայով Չէրքէզներուն, շրջակայքը  
չորս գիւղերու մէջ կը բնակին ա-  
նոնք։ Թուրքիայէն փախչելով այս  
գիւղերը ապաստանած մէկ քանի  
հակառակորդներ կ'իջնացուած թուրքե-  
րու գէտ ու եւ է թնամութիւն չու-  
նին, ընդհակառակը համակիր են  
թուրքերու։ Հակառակը խորհիւ  
ճիշդ չէ։

## ՍՈՎԵԹ ՕՂԱՆԱԻՈՐԴՆԵՐԸ ԱՅՍՕՐ ԿՈՒԳԱՆ



Իսթանպուլ եկող սովետ օգանաւորներու  
պատուիրակութեան նախագահ Զօր. էյսէման

# ՄԻԼԼԻ ԲԷԱՍԻՒՐԱՆՍ ԹՈՒՐՔ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՆԷՆ

Անոց որ «Թիւրքիլ Միլլի» եւ «Ֆէնիխ սը Վիէն» ապահովագրական ընկերութեանց մօտ ապահովագրուած են եւ կ'ուզեն մեր կառավարութեան կողմէ ձեռք առնուած որոշումին եւ Անաստի Գործակալութեան կողմէ հրատարակուած սկզբունքներու համաձայն շարունակել իրենց ապահովագրութիւնը եւ ապախտով գերծ մնայ վնասէ, ապախտներ պէժ է որ, 3 Նոյեմ. 936 բուսականէն սկսեալ դիմեն, անձնապէ կամ լանձնաբարեայ համապատասխանութեան Բիւրօնի Թիւրքիլ իսկ 12 թիւ, այն նպատակաւ Միլլի Բէասիւրանի կողմէ կազմուած գրասենեակը: Թիւրքիլ Միլլի ընկերութեան ապահովագրուածները ամէնէն ութ միլիոն 24 շոկ. 937, իսկ Ֆէնիխ սը Վիէն ընկերութեան, ապահովագրուածներն ալ միլիոն 12 Յունիս 936 բուսականը պէժ է կասարեն իրենց դիմումը:

## ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ Է ԱՆԱՍՏԻ

ՈՐՈՒՆ ՄԷԿ ՄԻԼԼՈՒԷ ԱԻԵԼԻ ԳՐԱՄԱԳՈՒԻՆ ՈՒ ՊԱՅԵՍԻ ԳՐԱՄԸ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ Է ԳՐԱՄԱՏԵՐՆԵՐՆ ԵՆ. ԹՈՒՐՔԻԷ ԻՅ ԵՒ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԳՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ ԻՍԹԱՆԳՈՒԼ, ԵԷՆԻ ԲՕՍԹՈՒՆԷԻ ԴԷՄԸ, ՊԻՅԻՅԻՒՔ ԳՆԱՃԵԱՆ ԽԱՆ ՀԵՌԱԶ. 24293

### Չ Ը Ր Չ Ի Լ ԱՆՏԵՂԻ ԿԸ ԳՏՆԷ ԳԵՐՄԱՆ ՄՊԱՌԱԶԻՆՈՒՄՆԵՐԸ ՆԱԽԿԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ԿԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆԷ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿՈՂՄԷ ԻՐԵՆ ԴԷՄ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԱՄԲԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 23.— Վիտթերն 2րդ շրջի պատասխանելով, գերման արտաքին նախարարութեան կողմէ «Տիւրքիլ Միլլի»-ի Գործակալութեան միջոցաւ իրեն դէմ կատարուած այն անբարոյանքներն ինչ կ'որոշէ պաշարել եւ կաշկանդել Գերմանիան յայտարարեց մամուլին որ սխալ պիտի ըլլայ կարծել թէ ինք ի նպատակ է այսպիսի միջոցներու Գերմանիոյ հանդէպ:

Ի իր արտաքին, ըստ ինչ գերման կառավարութիւնը մտադրութիւն մը ունենայ յարձակողականութիւն առնելու: Երկու տարի կ'ընէ որ Գերմանիոյ մասնաշաղկապը նոյն այն պարագայներէն որ տրուեցաւ Մոսկովի Ռուսիոյ: Այսօր անգամ, ինչ որ ինչ անտարաբար որ ան կրնայ ձեռք բերել օտանդակութեան երաշխիքներ, այն պարագային երբ յարձակման մը գոհ գտնուի:

Մինչ այդ Գերմանիա 800 միլիոն միլիոն ծախսեց իր պատերազմ. պատրաստութեան համար: Կատարելագործելու համար իրենց անարկու օդատեսչութիւնը, գործիքը, Գերմանիան այս ձեւով բազմաթիւ զորքերով քննարկուած արտաքին պիտի գտնուին: Այսպիսի գործողութիւններ անհրաժեշտ չէին Գերմանիոյ պարզապէս իրեն համար:

Ամէն անոնք որ ինչի նման Անգլիոյ մէջ ուժ կուտան հաւաքական ապահովութեան, հակադրման չեն, ընդհակառակը, անոնք ջերմօրէն կը բազման Գերմանիոյ մասնաշաղկապները եւրոպայի մէջ իրաւագործ վերահաստատելու կողմէ նոր փանքի մը:

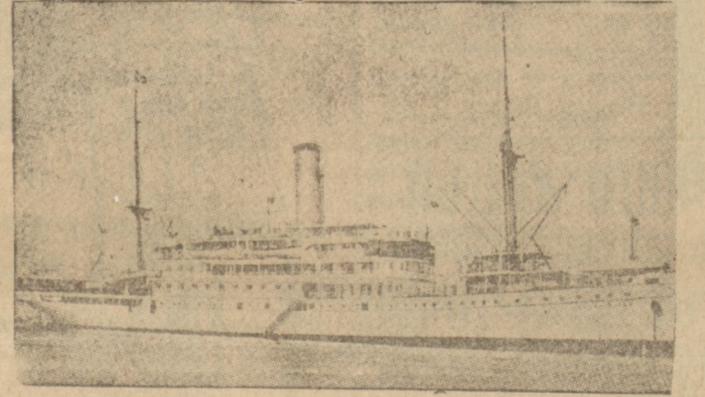
### ԱՆԳԼՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ Կ'ԱՄՈՒՆԱՆԱՅ

Լոնտոն «Միլիոն Բիլլի» թերթը կը գրէ որ վերջին օրերս Անգլիոյ մէջ պանդուխտները, զերմանները, զբարոյանքները եւ զգործարանատէրերը զուեղ սոս գունդ արտաքին վարական ընկերութեանց կը դիմեն, Անգլիոյ թագաւորին թագազրուութեան հանդիմանութեան յետագոյն դէմ արտաքին վարչութիւնը համար:

Չորսընէ կը շրջին թէ էտուրու Լ. թագաւոր Մայիսին պիտի ամուսնանայ: Եթէ այս պարագային իրականանայ, Մայիսի թագազրուութեան հանդէպ պիտի յետաձգուի:

### ՀՈՒԱՆՏ.ՇՈՂԵՆԱԻ ՄԸ ԸՆԿՂՄԵՑԱԻ ՀՆԴԿԱՑ ՈՎ ԿԻԱՆՈՍԻՆ ՄԷՋ

73 ՃԱՄԲՈՐԴՆԵՐ ԶՆԱԶՈՒԿԵՐՈՒՆ ԿԵՐ ԴԱՐՁԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐԵՐՈՒՆ ՄԷԿ ՄԱՍԸ ԻՆՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒ ՏԱԿ ԱԶԱՏԵՑԱԻ



Ճափայի բացերը ընկրման հոլանդական շոգեմար

Հնդկաստան գացող հոլանդական «Վանտերթիք» շոգեմարը, անձանոթ պատճառով մը, յանկարծ շրջեցաւ Ճափայի ծովուն մէջ եւ 250 ուղեւոր ծով ինյարով, 73ը անմիջապէս կեր եղան շնածուկերու:

Այս աղէտին մասին հետեւեալ մանրամասնութիւնը հաղորդուած է արկածին վայրէն:

Առտուան ժամը 12 էր: «Վանտերթիք» Սուրաբայէն 250 ուղեւոր առած կ'երթար Սամարանկա: Օղբ գեղեցիկ էր. ուղեւորները կամրջակը երած էին: Յանկարծ, շոգեմարին ետեւի կողմէն սուր ազդակ մը բարձրացաւ: Նուաստիներ եւ ուղեւորներ խուճապով վեր վազեցին, շոգեմարին վարի սրաններէն: Ահալի իրարանցում մը ծայր տուաւ շոգեմարին մէջ, նուապետը չէր գրտեր:

Ինչ ընելիք: Շոգեմարը սկսաւ մէկ կողմ հակել, ուղեւորները սարսափաւր թափուեցան ծով, ուր անհամար շնածուկեր կ'ապաւնէին իրենց: «Վանտերթիք» ծովուն խորը սուղուեցաւ:

Օղբուներուն եւ անթելին տուած նշաններուն վրայ, շոգեմարը օգնութեան փութեցին ծովամայն 178 արկածեալ ազատեցին. 73 ուղեւոր կեր եղած էին շնածուկերուն:

Նուապետը չկրցաւ բացատրութիւն մը տալ պատահած արկածի մասին: Յայտնեց թէ ազատած ուղեւորները իրենց կեանքը կը պարտին շոգեմարին մէջէն ծովը թափուած ձէթին եւ մազուցին, որովհետեւ շնածուկերը կը զանկն անոնցմէ. այս պատճառով հեռացան շոգեմարին քովէն եւ այս կերպով ազատեցաւ ուղեւորներուն մեծ մասը:

### ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԸ ԿԸ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒՐՆ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

ՍՈՑԻԱԼ. 23.— Կառավարութիւնը այսօր միջոցներ ձեռք առաւ եւ դադարեցնել տուաւ համաշխարհային կողմէ եղած հրատարակութիւնները: 17 լրագիրներ խափանեցան եւ նախկին նախարարներէ ոմանք հարցաքննուեցան: Ասոր պատճառը այն է որ, այս նախարարները թոյլ տրուած են գործել այնպիսի կազմակերպութեանց, որոնք լուծուած պէտք էր ըլլային:

Միւս կողմէ, վարչապետ Քեռտելի յիշատակ խափանելու հաղորդեց զանքներն երկու նախարարներուն հրամարիլը եւ տեղեկացուց թէ անոնց յարգը ընտրուած է երկու ոչ-կուսակցական անձեր:

ՍՊԱՆԻՈՅ հետ գործող եւ պահանջը ունեցող վաճառականներ երեկ սկսան գանձուներ ընել կեդրոնական Պանքային:

### ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱԿՈՐ ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՄԱՏԱՊՈՐՈՒՄԻՆ ՍԿԻՍԱՐԻ Ս. ՈՍԿ ԵԿԵՂԵՑՈՅ ՄԷՋ

Յառաջիկայ կիրակի, 25 Ղոպ. Գիւտ Սաչի տօնին, Ս. Եկեղեցւոյ տօնախմբութեան առթիւ, Ամեն. Ս. Պատրիարքը հրաւիրուած է պատարագելու եւ աւանդական մատաղօրնութեան հանդէպին նախազանգու: Երգեցողութիւնը պիտի կատարեն Եկեղեցական երաժշտարար Միլոթեան կողմէ, աւաջնորդութեամբ Տ. Ն. Սիւսապետները: Սկզբն. ժամերգութեան՝ 8, Ս. Պատարագ՝ 10:

Փափաքողներն կը ինչպէս իրենց մատաղսուները կամ մատաղսուները յանձնել Գոց Շուկայ, Տիար Զարեհ Մեղպոլեանի, կամ Պոյսոյ կողմը, Մամուտի խանի կից Տ. Յար. Քեռտելեանի եւ կամ Դալաթի կողմը, Սափար խան Տ. Անդրանիկ Գուրաճեանի: ԻՍՏԱՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԳ ՍԿԻՍԱՐԻ Ս. ՈՍԿ ԵԿԵՂԵՑՈՅ

### ՊԱՏԵՐ ԱԶՄ (Շար. Ա. Էջլէն)

Ինքզինքը կապուած չի նկատեր չեզոք մնալու համաձայնութեան: Սովեթ Ռուսիոյ այս որոշումը մեծ շահագրգռութիւն արթնցուց քաղաքական շրջանակներուն մէջ. ասանք կը կարծեն որ Ռուսիա անմիջապէս օգնութիւն պիտի հասցնէ Մատրիտի:

Տակաւին չհրատարակուած լուրի մը համաձայն, Սովեթները երէկ 50 օդանաւ դրկած էին Մատրիտ: Այսօր ալ կ'սպասուի 60 օդանաւի:

ՄԱՏՐԻՏ 23.— Հալապէ. — Հանրապետական ուժերը յարձակողական անցան եւ ստիպեցին ըմբոսները քաշուիլ նավալ Բարնէրոյի շրջանը: Կառավարական օդանաւերը փախուստի մասնեցին ըմբոսներուն օդանաւերը:

Թոքիտոյի հարաւակողմը ըմբոսները փորձեցին կտրել Մատրիտը Բուսաօլ Բիւրջի կապող երկաթուղին բայց ետ մղուեցան:

Ըմբոսները կը վախճան յարձակումը մը ընդդէմ նավալ Բարնէրոյի զոր երէկ զբաւեցին եւ այս վայրին ստիպեցին կ'ամրացնեն իրենց դիմերը: Անոնք կ'օգտագործեն վերջերս կառավարական ուժերու կողմէ շինուած պարզապէսականի աշխատութիւնները:

### ԵՍՐ ԵՎԱԳԱՐ ԵՎՈՒ ԸՆԵՐԱԿԱՅՈՒԾ

ՄԷՎԻԼ 23.— Չոր. Լանո յայտարարեց որ 7 հազար անձեր, որոնց կարգին կիներ եւ տղաքներ, վերջին շաբթուան ձերբակալուած են Մատրիտի մէջ:

Վալա Տօլտէ կը հաղորդուի որ 14 կառավարական սուսանդներ զնդարակարուած են Մատրիտի մէջ, սխալմունքով կառավարական զիբքեր ուժակուած ըլլալուն համար:

### ՍՈՎԵՏՆԵՐ ԿԱՎՈՒ ԱՅԱՏՐԱՍ

ՊԵՐՍԻՆ 23.— Գերման գործակալութիւնը Լոնտոնէն կը հաղորդէ. «Տէյլի Էքսպրէս» կ'ընտանայ որ Սեւ Մովի նուազանգիտներուն մէջ ռազմանիւթ բնոցած սովեթական 26 նաւեր կազմ ու պատրաստ են մեկնելու Մայսիս, այն պահուն երբ Սովեթ կառավարութիւնը լքէ չեզոքութեան յանձնառոյցը:

ՄԷՎԻԼ 23.— Կաթոնոյի անթելը կը հաղորդէ որ նավալ Բարնէրոյի գրաւուէն յետոյ, ազգայնական ուժերը խրամաներու մէջ գտած են 200 մարքայական գորքերու զիբքերը եւ 250 զերինք բռնած են:

### ՍՈՎԵՏ ԵՎԵՐԱՆԵՐ ԸՆԿՈՒԾԵՐ ԿԻՏԻ ՏՐԱԻՆ ՍՊԱՆԻՈՅ ԳՈՐԵՐԱՆՄԷՋ

ԲԱՐՍԷՋ, 23.— Մալմանքայէն «Լիպեթի» թերթին կը գրեն թէ սովեթ շոգեմար մը կը ջանայ գէնք եւ ռազմանիւթ հանել Սանտանտէր:

Գուրգոսի կառավարութիւնը մայս Է իր նուաստորին որ գնէ Սպանիոյ ջուրերուն մէջ սովեթ նաւերը եւ անոնց մէջ մանրիւթ եւ գէնք գտնուելու դաշին, իրենց արուած հրազոյցը:

10,000 գերի եւ պայտանգ — ԼՈՆՏՈՆ, 23.— Մատրիտէն տանի միջազգային կարմիր կեղծութեան արուած տեղեկութիւն համաձայն հոն կը գտնուի զերի, որոնց 1500ը կին է:

Միւս կողմէ կ'ընտանայ թէ կոսի կառավարութեան եւ շրջանակի վարչութեան միջոցաւ սոյս 11ին պատանդներու վերաբերեալ մը եղած է եւ անոնք թորփրաւարած պատանդ 11ը բրբած է Մէն ժան Լուզ: Այս պատ, թորփրաւարած ամուսն Մէն Սէպաթիէն համաձ է 4 Աւտրուի եւ 41 տղայ:

### ՄԱՏՐԻՏ ԷՏ ՀԵՌԱՅԳՐԿ ԹԱՐԱԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԴԱՂԻՐԱՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 23.— Սպանիոյ շոգեմար տեղեկութեանց համաձայն գայտականները այսօր երեք թորիք կատարեցին Մատրիտի կառավարական ուժերը ուժգին մը բացին օդանաւերուն գէմ, ու է արդիւնքի:

Մատրիտի կառավարութիւնը նուստանք կը հաւաքէ եւ միջին նակին մէջ կը մտցնէ ամէն որ կրնան գէնք բռնել:

Այսօր կէս օրէ վերջ, զարգեցողական յարաբերութիւնը ըլլալի նոս:

### ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 23.— Չէզոք Բոսիթիէն այսօրուան նիստին Պիլմարք նախագահ Լօրտ ընտանեց զերման ծանուցազրուութիւն մէջ ներքեւ Սովեթներուն ստիպատանութիւնը կը յայտարարէ Սովեթները Ապտ. ամսուս Մատրիտի կառավարութեան են մեծաքանակ ռազմանիւթ օդանաւի թնայնութիւն, 37 օդանաւ 50 թանք: Միւսին 150 թանք Սովեթներէ համաձ են «Պատրիտ» գնեալով, որուն պարզած են լրական գրոշ, առանց ստիպու իրաւունք ունենալու:

Լօրտ Բիլմարք ալ յայտարարուած է ներքեւ Սովեթներուն կողմէ Անգլիացիներու եղած ամբաստանութիւնները:

### ՄԱՆՐԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՎԿԱՐ ստիպանութիւնը Ֆիլայի եւ Յիլպէի մէջ ձեռք բերելու Պանքային» տնտէր վեց Հրեաներ որոնք երկու ի վեր Թուրք պարտախմբութիւնը կ'արտաքին պարտաներու մէջ զիստութեան կ'ընեն եւ միջոցաւ շահած էին:



# Ի Տ Ա Լ Ե Ի Գ Ե ր Մ Ա Ն

## ՆՈՐ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ

### Գրեց՝ ԱՐՏԱՇԵՍ ԳԱԼԲԱՔՅԵԱՆ

Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարը քանի մը օրէ ի վեր Պերին կը գտնուի եւ յաջորդաբար տեսակցութիւններ կ'ունենայ իր գերման պաշտօնակցին հետ:

Ինչ բանի վրայ կը տեսակցին արդեօք այդ երկու նախարարները: Այս մասին կարելի չէ որոշ բան մը գիտնալ, բայց սա բացարար կ'երևայ թէ, Գերմանիա եւ իտալիա ձեռք ձեռքի տուած կ'աշխատին ուժովքընել կեղծական իւրօրոյն, յարկահանութիւն կարենալ պայքարելու համար իրենց շահերուն եւ սկզբունքներուն հակառակող շրջակայ երկիրներուն հետ:

Կարգ մը այժմեական խնդիրներ կան. հաստատարայէս երկու երկիրները շահագրգռող քաղաքական կարեւոր խնդիրներ, որոնց մասին «համաձայնած» են անոնք ու պիտի կրնան գործակցելով օգնել իրարու:

Բայց երբ իտալիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ «համաձայնութիւն» կ'ընենք, իսկոյն մեր միտքը կ'ընայ այն գիտակցութիւնը, «Երբեք Չինական» թիւերը գոր կնքած էին եւ որուն պայմանաւորումը լրանալէն յետոյ անգամ մըն ալ զայն նորոգելին Գերմանիա, Աւստրիա եւ իտալիոյ: Եւ կը յիշենք թէ, ինչպէս իտալիա 32 տարի շարունակ այդ երբեք Չինական կապուած մտայէս ետք, անկէ բաժնուեցաւ ճիշդ այն ատեն, երբ զինակցի իր պարտականութիւնը պիտի կատարէր, անցաւ հակառակորդ կողմը, եւ, երբեք չամաձայնութիւն հետ կուռեցաւ, որ մը առաջնաւ իր զինակցներուն դէմ:

Տարօրինակ բան մը երևեաւ ասիկա. եւ, իսկապէս, տարօրինակ ալ էր: Այս արարքը կատարած ներքին իտալիոյ պարտաճանաչութեանն իտալական պարտականութեան վրայ, եւ այս կատարածը կը շարունակէ տակաւին շատերու քով, երբ իտալիոյ հետ համաձայնելու պարագայ մը կը ներկայանայ:

Եւ սակայն իտալացիները ո՛չ միայն կ'արգարացնեն ուրիշներուն մեղադրելի համարած իրենց այդ արարքը, այլեւ այդպէս ընել իրենց հաշարը յարգական պարտականութիւն կը նկատեն, կարգ մը բանասէր պատճառներով:

Շահեկան է տրուած բացատրութիւնը եւ մատուցող, Գերմանիոյ հետ խօսուած այս նոր համաձայնութեան առթիւ, այժմեական ալ է: Ուստի կ'արժէ որ անոնց վերջնական ընենք:

Երբեք Չինականութիւնը, կ'ընեն, ո՛չ թարրյական էր, ոչ հարեւանափրական, ոչ ալ քաղաքական:

Բարոյական չէր, որովհետեւ կը սպառնար գոյութեանը լատին ցեղին որուն կը պատկանէր ինքը իտալիա: Հարեւանափրական չէր, որովհետեւ իտալիա չէր լրացուցած իր միութիւնը, դուրսը մնացած իտալական հողեր կային եւ երբեք Չինականութիւնը պատուար մըն էր այդ տեղերուն եւ իտալիոյ մայր հայրենիքին միջեւ: Բարոյական ալ չէր, որովհետեւ իտալիա պէտք մը չուէր Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ հետ զինակցելու, քանի որ արդէ ո՛նէ մէկու մը կողմէ իր էութեան գոյութեան սպառնալիք մը չիկար:

Եւ իսկապէս շատ անհեթեթ բան էր իտալիոյ երկուսի եւ Գերմանիոյ ու Աւստրիոյ հետ զինակցելը, Ֆրանսոսացիներուն ըսածին պէս «յխմարութիւն» մըն էր, զոր ֆրանսոսական Գրիպիզի գործնց տարուելով Պիզամարքի վարպետ խօսքերէն:

Մոտայ չէր, կատարութեանց միջեւ զինակցութիւն կնքուելուն հակառակ, ժողովուրդները իրարու համակիր չէին: Եւ պատմութեան մէջ անցած է սա գէպքը որ երբ վերջնապէս կայրը 1893ին նաբոլի այցելեց

Իտալացի ռազմավարները տարաք մը տեղացուցին թուացիներու, վրան «Անկցի» Չինականութիւնը, կեցցէ՜ Ֆրանսա» գրուած:

Գերմանները զիտէին իտալացիներուն զգացումը եւ երբ ծագեցաւ ընդհ. պատերազմը, իւրովի կ'ընէին, «Նախ Բարիդ, սպա Հոռո՛», եւ այսպէս կ'ընէին, տակաւին իտալիա Համաձայնականներուն կողմը չանցած:

Աւստրիացիներուն եւ իտալացիներուն միջեւ բացարձակ աստիճան մը կար, հակառակ զինակցութեամբ կապուած ըլլալուն: Աւստրիականները խօսք մը ունէին «Եթէ, կ'ըստին, Ֆրանսոսա ձեզէ՛ք կայսեր սիրտը ճեղքէք, հոն «Ետրոլլ» գրուած պիտի գտնէք»: Չէ՞ որ իտալիոյ հոգին մէկ մասը Աւստրիոյ ձեռքին առած էր Ֆրանսոսա եւ վերջօր էմմանուէլ թագաւորին տուած: Ու երբ Աւստրիա իրմէն առնուած եւ իտալիոյ արուած հողերը կը յիշէր, անդին իտալիա ունէր իր «Գրիտանիզմը», այն է ազատագրուելիք իտալական հողեր՝ Թրիեսթին, Թիբոլը, Թրենթինո՝ ամենքն ալ Աւստրիոյ ձեռքը անցած:

Առոնք ու ատոնց պէս տակաւին շատ մը պարագաներ արգելք էին իտալիոյ եւ Աւստրիա Գերմանիոյ միջեւ լուրջ զինակցութեան. ուրեմն ի՛նչպէս եւ ի՛նչ հաշուով կնքուել, վերանորոգուել եւ շարունակուել է 32 տարի:

Այս կարեւոր կէտին մեկնութիւնը ուրիշ անգամի ձգելով, ամբողջակա անցնինք ընդհ. պատերազմի օրերուն եւ զինակցութիւնէն իտալիոյ բաժանման պարագաներուն:

Երբ ընդհ. պատերազմը ծագեցաւ, իտալիա, որպէս երբեք Չինականութեան անգամ, պարտուող էր կռուիլ իր զինակցներուն կողքին: Իտալիա չկուռեցաւ: Գո՛նէ չէ՞զո՞ք մնար. չէ՞զո՞ք ալ չմնաց: Իտալիոյ կրտսերային թերթը՝ «Ճոտնայէ տ'իթալիա» գրեց. — «Մինչեւ վերջը չէ՞զո՞ք մնալ կը նշանակէ արտասահմանի գործերով շահագրգռուել, վար գիրքի մը մէջ յիշնալ, ձեռքը ոտքը կապուած յանձնուել յարկաւորութեան»:

Մասամբ ճիշդ է իտալական թերթին այս տեսութիւնը: Իտալիա ուսկի՞ց ուր այսօրուան դիրքը պիտի ունենար, եթէ Համաձայնութեան կողքին չկուռէր, արիւն թափելով գոհորդութիւն չընէր:

Իտալիոյ վարիչները խոհեմութիւն չեպեցին չէ՞զո՞ք մնալ, մասնակցեցան պատերազմին եւ անցան Երբեք Չինականութեան կողմը: Թէ ինչո՞ւ անցան այս կողմը. բացատրենք:

Երբեք Չինականութիւնը երբ պատերազմի սկսեց, առաջին օրէն իսկ յատարարեց թէ «զաղափարի եւ սկզբունքի» համար է որ կը կռուի: Ատոր հաւատացին կամ հաւատով կեղծեցին իտալացիները. ու երբ Գերմանիա Պիզիան կոխողով անցաւ ու Սերայիոյ դէմ այնքան թիրտ վարեցաւ, այն ատեն «Պէտք է անխրաւութեան, անգիտութեան վրէժը լուծել» ըսելով բաժնուեցան իրենց զինակցներին եւ յարեցան երբեք Չինականութեան:

Յետոյ այս բարոյական պատճառներուն վրայ աւելցան քաղաքական նկատուածները. —

1. Իտալիա ունէր ազգային բողձանքներ, այն է լրացնել իր միութիւնը. եւ ասիկա կարելի էր Համաձայնականներուն կողքին կուռելով:

2. Գո՛ւզէր «գլխուստով» ստանձնագրուել մը ունենալ, ասիկա չպիտի կրնար ունենալ ո՛րքան ատեն որ երբեք Չինականութեան հետ մնար:

3. Արեւելեան խնդրոյն կարգաւորութեան մէջ կ'ուզէր ինքն ալ ձայն ունենալ, մինչդեռ Գերմանիա եւ իտալիա ինչու որդոյն չուէին:

[Շար.ը է. էջ]

# ԳԻՏՈՒՄՆԱԻՈՐ ԵՒ ԱՆՏԵՂԻ ՎԼՎԼՈՒԿԻՆ ԱՌԹԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ՊՍՏՍՍԻԱՆ ՄԸ

ԻՆՉ ՏՊԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾԵՑ Ա. ՔԷՉԵԱՆԻ ԱՐԲԱՏԱՆՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿՐՈՒՄ ԱՆՔԱՆՔԱՆ ԸՆՏԱՆՔԻՆ

Որքանցեալ բոք՝ Յով. Ալիքսանճիսի յիշատակին բողոք. ժողովարանին եւ Պէթլոլուի Ս. Երբ. եկեղեցւոյ մէջ վերջերս կատարուած պաշտամունքին եւ Ս. Պատարագի կրկնակ առիթներով, Պ. Ալոտ Բէչեան «Ետր Լուր» մէջ երկու անգամ եւ երկերկու սիւնակ լեցուց զմիջ ամբաստանելով ու դատաւիտելով:

Առաջին յօդուածին շատ ամփոփ պատասխան մը տուինք «Ետր Լուր»ին ինչ որ աղճատուած հաստարակուեցաւ. իսկ Բ. պատասխանին չհրատարակուեցաւ:

Մենքը պարզելէ առաջ քանի մը խօսք «Ետր Լուր»ի:

Մենք կը հաւատանք թէ մամուլը ԱԶՍՏ ԲՆՄՔ և Ե. Ե. Ե. Ե. մարտութեան, իրաւունքի, ու օրինաց սահմանին մէջ ալ ազատութեան շնորհ կը հրնչեցնէ: Մեր այս հաւատքը եւ պատշաճութեան ու մամուլ օրինաց հանգէտ ունեցած պարկեշտ կեցուածքն էր որ զմեզ մղեց Պ. Ալոտ Բէչեանի պատասխանել նոյն այն թերթին մէջ ուր նշուակ եղած էինք ամբաստանութիւններու եւ դատաւիտումի:

Գծախտաբար «Ետր Լուր» մեր այս կեցուածքը չկրցաւ գնահատել մեր Ա. պատասխանը կտրուեց, Բ. բողոքովն չհրատարակեց եւ զմեզ պարտաւորեց Պ. Բէչեանի պատասխանել այն թերթին մէջ, որուն հաճոյքով է որ կ'աշխատակցինք տարիներէ ի վեր եւ գիտենք թէ ճնշող ծանրութեամբ կը շնչէ իր գոյութիւնը հայ մամուլի ասպարէզին մէջ: Այսչափ «Ետր Լուր»ին:

Անցնինք հիմա բուն խնդրոյն:

1. Պ. Ալոտ Բէչեան իր կրկնակ գրութիւններուն մէջ կ'ըսէ ու կը պնդէ թէ մենք «ձրագրէն գուրս», ինչպէս Մ. Բ. Բ. Բ. Բ. խօսք տուած ենք, ժողովարանին մէջ:

Մեր պատասխանն ու բացատրութիւնը ու նոյն պաշտամունքին կատարուած են ՌԿՈՒ ՇՍՄԱԹ ԱՌԱՋ ողբ. բոքին քննորդին Տիկին Տայլեթեան եւ Պատ. Աղապտան Մեզմէ ԼԻՆԻՆՔԻՆ, որպէս զի պաշտամունքին ներկայ գտնուիմ եւ կ'ըս ժԱՄԷ ՊԱԿԱՍ ՁԼԼԱՒԻՒ ՊԱՅՄԱՆՈՎ խօսում: Իսկ պաշտաման օրը Պատ. Աղապտան Մեր Ձեռնիկն ԲՆՄԱՐՔ՝ բնմ առաջնորդեց եւ յետոյ ուղերձողներու ըրածին պէս, մեր անուանով զմեզ ՀՐԱՒՈՐԵՑ խօսեցան:

Այս իրականութեանց առջեւ վերջուած կաւէ առարկայի մը պէս կը շարժախուր ինչպէս ինչպէս Մ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ. կը մնայ միակ «ձրագրէն գուրս»:

«Ձրագրէն գուրս» իր պատմութիւնը ունի. սակայն ատիկա ծրարելու պատրաստողը մտածեմ որ չպիտի ուղէ հանրութեան ներկայացնել ինչ ինչ փասկանկատութիւններով: Այս մասը մենք ալ զանց կ'ընենք՝ քանի որ մեզի պատկանող բան մը չէ եւ որուն պատասխանատու ենք կրնար ըլլալ ինքն ըստինքս:

2. Պ. Ա. Բէչեան զմեզ կ'ամբաստանէ թէ «անտեղի փոփոխութիւնով» եւ «զխառնամար կերպով» կազմակերպեց ենք մենք Ս. Երբ. եկեղեցւոյ մէջ մատուցուած պատուարագը, ուղղակի խաչածեւելու համար ողբ. Վահան Սուրբեանին համար միակուն Օր Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ մատուցուելիք պատարագը:

Կրկնենք թէ մենք այս վերջինք ըստ զայն բնու լուր չունէինք, ուղերձ կարող չէր հանգուցելոց ման թուականները արձանագրել շատականներու էջերուն մէջ ծին պէս եւ ո՛չ ալ մարգարէ գուշակելու թէ Սուրբեան զատներ տարելիցի Ս. Պատմապատմանը ապա կը ծրարեն զպէս վերը ըսինք ժողովարանի տամունքէն երկու շաբաթ հանգիստով ունեցած էինք զքրքրեքնորդիին եւ Պատ. Աղապտանի Այդ օրը, յիշեալ անձինք՝ ժողովարանի մէջ խօսելու հրաւերէն մեր հաճութեամբ ասին Ս. Պատրագ մատուցանելու երբորդու եկեղեցւոյ մէջ: Մեզի այդ զինք կատարուելէ առաջ ողբ. Ալիքսանի տարակրտեմնէն պատուութիւն մըն ալ նախ Ամեն. Ս. Երբ. Բ. Բ. Բ. Բ. չորսը չորսը զիտած եւ Նորին Սուրբեան լայնախոտ մտածման լայնախոտ ըլլալէ յետոյ, այդ գամ Պէթլոլուի Թագապատման ներկայացուցած է այդ առաջին Սկսեալ Ս. Պատրագը չորսը մէջ մինչեւ խնդրոյն մեզի հառուիլը եւ ապա Ս. Պատարագի տուցումը հինգ շաբաթներու նա: Այս հինգ շաբաթներու ինք կոսեցինք Պ. Բէչեան կը ծայր յօդուածին մէջ ու կը ճեղքէ թէ հէն իսկ առաջ Պատարագ կազմակերպեցինք, մտաւայով թէ բոք լիքսանեան Օգոստոսի մէջ վարած է երկու ամիսներ անց եւ ո՛չ թէ հինգ շաբաթ:

[Շար.ը է. էջ]

# ԿԻՆ ԹԷ ՎԱՅՐԱԳ ԴԱՀԻՃ

## ԳԻՆԻ, ԽՆՋՈՅԻ ԵՒ ԶՈՒՍԱՐՃՈՒԹԻՒՆ, ՅԵՏՈՑ ՄԱՀԱԲԵՐ ԹՈՅՆ...

ՊԵՆՔԻՎԱՅԻ ՄԵՋ 56 ՏԱՐՈՒ ԱՅՐԻ ՄԸ ԻՆՉՊԵՍ ՄԻ ԱՌ ՄԻ ԿԸ ԹՈՒՆԱՒՈՐ ԻՐ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒՆԻՆԵՐԸ

Պելճիքայի Լիէժ քաղաքին մէջ Մատամ Բըթիժման անուն այրի կին մը 15 հողի թունաւորելով մտացուցած ըլլալու ամբաստանութեամբ դատարան յանձնուած է:

Այս կինը 56 տարու է եւ ժամանակին գերծակութիւն ընելով ապահոված է իր կեանքը: Իրաւ է որ վերջերս ալ գերծակութեան համար հոս հոն կ'այցելէր բայց օտոխմանութիւնը իրեն որոշ բնակարանը չէ կրցած ճշգրէ: Ան տուն չունէր կամ ունեցած տունը ոչ ոք գիտէր, բայց սա որոշ է որ տունները կ'արի կ'ընթաց:

Բնութեամբ տաքարիւն ըլլալով Տիկին Մատի Բըթիժման իր մտած շրջանակներուն մէջ մեծ համակրութիւն վայելած եւ մտած տուններուն կիներուն ինքզինքը սիրեցուցած է:

Սակայն այս կինը իր պարզ ու մաքուր կեանքը չէ կրցած շարունակել եւ թերեւս ասանձնութեան կամ գոնէ սրտեղջութեան արդիւնքով մէկ երկու անգամ ոգիլից ըմպելի խմելով այլեւս վարժուած է անոր:

Տիկին Բըթիժման շատ չանցած ըմպելի մոլի եղած է: Ծաւալին հոն է որ իր ընկերական բնավորութիւնը այս անգամ յուր աղքատութիւնը մը ունեցած է մտած շրջանակներուն մէջ, որովհետեւ որ տունը որ գտցած հոն սպորտը եւ զինքը սիրող կիներուն ալ վարժեցուցած է ըմպելի խմել: Այնքան որ հոն ուր ան կ'ընթացայ տեղը անմիջապէս ըմպելի սիրահարներու կեղծու մը կը դառնար եւ սեղանը կը պատրաստուէր: Արդարեւ

կատարանները կեղծուցած են կնոջ վրայ: Բայց դժուար եղանակով անոր գտնուել:

Բնակարանին մէջ կատարական կազմակերպութեան միջոցով, Տիկին Բըթիժմանի կէն գտնուած են իրեն հետ անկողիններուն պատկանող ժամացույց, արծաթեղէններ, հազուադէպ գտնուած է տիֆթիւային ըլլալով մը թոյն, որ սակայն կրնար այլեւայլի, յիտուն հողի թունաւոր կինը արդէն թշուառ եւ իսկ կեանք մը կ'ապրէր, որով իսկեակին մէջ գրած չէ գտնուել:

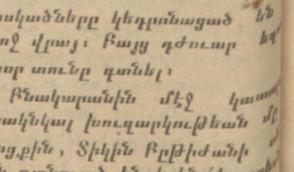
Տիկին Մատի Բըթիժման կալուած ու հարցաքննուած է ուսանելու ան մերժած է պատասխանատուութեան պատճառներուն մէջ:

Մտեցողներ իմ լաւագոյն բնականներս են որոնց համար վիշտ ունիմ, իսկ այս թոյնը հիւանդութեանն ոգև կը գործը խիթերու տանն շատ քիչ քան թիւստը անուանով:

Սակայն կինը չէ կրցած ձեռով արգարացնել մեղսորդութեան գոյքերուն՝ իր սենեակի գոտուից:

Վերապէս օր մը, վիշտանուն մէկ հարցաքննիչ դատարաններ կայանալով, անոր մանուկներէն բացատրած է մայր իր քրոջ նոյնպէս գծաղողութիւնը ունէր Տիկին Բըթիժմանի հետ ծայր եւ անկէ տարուելու:

Մ. Վիլիամ Կետեալ [Շար.ը է. էջ]



Տիկին Բըթիժման

Իր մտած տեղը ըմպելին կը սկսէր ջուրի նման վազել:

Սակայն վերջերս կէտ մը ուղարկութիւն գրաւած է: Մտախի այցելուած տուններ, հոն ուր ան կը խմէ կիներուն հետ մայր կը հետեւի: Արգարեւ Մատի հետ խոսողները մէկ առ մէկ թունաւորումը կը մեղծեն:

Վերջին տանուութիւն մտնուած ընթացքին այդ կիներէն տասը հողի մեղսած է: Այդ կիները նախ անմարտողութիւն մը կրցած են յետոյ իրենց կերպը եւ տալէ վերջը քանի մը ժամ միայն կրցած են ապրիլ:

Սակայն նոյն ձեռով մահերու այս շարքը ուղարկութիւն գրաւած է եւ ընդհ. դատախազութիւնը քննութեան ձեռնարկած է:

Մտախի անուանով ամբողջ կարգու ըլլալով առաջին առթիւ

# ԿՆՈՋԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ



## ՄԱՋԵՐԸ

### ՊԵՏՔ Է ԿԱՐՔ ԸԼԼԱՆ ԵՐԿԱՐ ՄԱՋԵՐԸ

ՈՒՍԵՐՈՒՆ ԿՐԱՅ ԶԳԵԼ  
ՆՈՐՈՅՔ ԿԸ ԳԱՌՆԱՅ

## ԿԱՐՔ ՄԱՋԸ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԻԿ Է

Կարճ մազերը ազատորեն ծածա-  
նելուն համար, առողջագրական պայ-  
մաններու մէջ կը գտնուին:

Նաանց հաստատուած է որ մար-  
դոց ընկերային կեանքին համար,  
չափ ախտանի բան մը չէ ազատու-  
թիւնը: Բայց արեւը և օդը սննդա-  
մեջտ են մազերուն համար: Մինչ-  
դեռ, երկայն մազերը նեղութեան կը  
մատուցին զանազան ստեղծերու,  
սանտրերու ճնշումին տակ, ինչպէս  
կ'ըլլար սակէ առաջ:

Մազերը քաշելու, սրբելու չէ,  
այլ իր բնականոն վիճակին մէջ ձգե-  
լու է, որպէս զի մազերու յարգա-  
րանքը առողջագրական ըլլայ: Ան-  
շուշտ, անկարելի էր առողջագրա-  
կան կանոնները յարգել երկայն մա-  
զեր ձգուած ատեն, որոնք զանա-  
քան ձեւերու կ'ենթարկուէին, ինչ-  
պէս յայտնի է:

Հետեւեալը, մազերու առողջա-  
պահութեան համար լաւագոյն բանն  
է իրենց վիճակին մէջ ազատ ձգել  
զանոնք, երկայն ըլլան թէ կարճ:  
Պզակի աղջիկներուն մազերը կարճ  
եղած ատեն դիւրին է զանոնք բնա-  
կան վիճակի մէջ ձգել: Բայց մեծե-  
րու երկայն մազերը ուներու վրայ  
ձգելու համար, պէտք է վերադառ-  
նայ այն նորոյթը, որ վենետիկի մէջ  
կը տիրէր ատենօք, ինչպէս ըսինք  
անցած օր:

Թիւրքներուն ձեռքը չէ այդ նո-  
րոյթին վերահաստատումը: Բայց ա-  
նոնք իրր նուազ փաստակա՞ կրնան  
յանձնարարել որ երկայն մազերը կա-  
րելի եղածին շտի լծոյլ հրաքնով  
կտին ձգուէին: Թերեւս այս պատուե-  
րին շանան արգիտական կրնէր խոր-



Կինը եւ սիրուն կենդանին

հելով որ մազերու սխառմը կը յի-  
շեցնէ հին ատենի կրնէրը:

Այն ատեն կրնանք ստ խորհուր-  
դը տալ, մազերու առողջութիւնը  
պահպանելու համար: Գունէ մազերու  
յարգարանքը անհրաժեշտ չեղած պա-  
րագաներու մէջ, օրինակի համար,  
տունը զանուած ատենին կրնէր  
իրենց ուսերէն վար ձգելու են մա-  
զերնին, առանց հիւսելու զանոնք:

\* Կնոջական մազերու յարգա-  
րանքին, մանաւանդ քերթամանկին  
համար վերջերս շատ մը քննադա-  
տութիւններ եղան:

Մազերու յարգարանքին մէջ յա-  
ճախ գործիքներու գէշ հետեւանք-  
ները կը խրոչեցնեն էլէկտրիկ կինը,  
սակայն շատ մը տարածման ալ ա-  
ւելի տեսք ունին, քան արգիւնք:

Վերթամանկոյ մազերը կը խեղ-  
զէ և անոնց անուամբն ու հոգարա-  
նութիւն արգիւնք կ'ըլլայ:

Ինչպէս նախապէս ալ ըսած ենք,  
մեր ընկերացիներուն կը յանձ-  
նարարենք միշտ նախընտրել բնա-  
կան մազեր ունենալ:

## ԿԻՆԵՐՈՒ ՍԱԿԱՐԱՆ Թ Է ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ ՊԻՒՌՈ

Ամերիկայի մէջ ամուսնութեան  
յանձնարարութիւնը այնքան յառա-  
ջացած է որ, տեսակ մը կնոջ սա-  
կարան հիմնուել է, որ օրը միջին  
հաշուով տասը ամուսնութիւն կը  
կնքուի և իւրաքանչիւրէն 37 տա-  
ւար կառնուի եղեր իր փոխար-  
ժէք:

\* Կանանց շրջագրեստին կանաչ  
գոյնը այս տարի շատ գործածա-  
կան դարձած է:

Խնդրանքի տեղի կուտայ և շտապի:  
Հայրը ստիպուած տեղի տուաւ և  
ուստիկանութենէն խնդրեց որ քիմ-  
իազէտը գտնեն, բայց ան չէ գրո-  
նուած և աղջիկը լուռ ու մունջ կը  
սպասէ, որպէսզի իր սիրահարը գալ:



Վեդեցիկ բուսպէր մը

## ՍԻՐՈՅ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹ ԻՒՆԸ Ս.Ղ.ՋԻԿ ՄԸ ՈՐ ԲՆԱԻ ՋԻՍՄԻՐ

Կ'ըսեն թէ կինը շա-  
տախօս է: Լաւ ուրեմն,  
մի հաւատաք և ինք-  
զինքնիդ պաշտպանեցէք,  
հիմա ձեզի տրուելիք օ-  
րինակով:

Սօֆիայի մէջ Պօսիլիմ-  
քա Բանչէֆ անուն կին  
մը, որ գաւակն է հա-  
րուստ գործարանատէրի  
մը կը ծանօթանայ ազ-  
քատ բայց ներկայանալի  
քիմիազէտի մը հետ:

Կը սիրեն դիւար և օր  
մը աղջիկը խնդրեց կը  
պարզէ իր հօրը:

Հայրը մերժեց անոնց  
ամուսնութիւնը և իր աղ-  
ջիկը հսկողութեան տակ  
առաւ, որպէսի շտանէ  
սիրած երկտասարդը:

Այն ատեն Պօսիլիմ-  
քա հացադուլ ըրաւ բայց  
հայրը ծանօթ քիմիկներու  
յանձնարարեց արուեստա-  
կան կերպով ստուշ տալ  
անոր: Անոր վրայ աղջի-  
կը սրտնց խօսելու գոր-  
ծադուլ ընել և այդ օրէն  
ի վեր արդարեւ բերնէն  
բառ մը խակ չէ հանած:

Թօմասթիք աղջիկը ոչ  
սպասուելիք և ոչ ալ



Կնոջական բարեմէ մարմնի մը պայքը

## ԳԵՂԵՑԿԱՆԱԼՈՒ

Հ Ա Մ Ա Ր  
ՊԵՏՔ ԶԷ ԺԱՄԱՆԱԿ ՎԱՏՆԵԼ

Նիւ-Եորքի գեղեցկութեան սրահ-  
ներէն մէկուն մէջ իւրաքանչիւր յա-  
ճախորդի գինի կը հրամցնեն գեղեց-  
կութեան յարգարանքէն առաջ, իր-  
բնու հանգստացուցիչ: Ուրիշ սրահի  
մը մէջ կը հրամցնեն ստեղծիկի (հա-  
վուճ) ջութ, երրորդի մը մէջ պող  
թէյ:

Պող ըմպելին կը սիրեն կրնէրը  
իրենց մազերը ներկողներուն առջեւ  
նստած միջոցին:

Կ'ըսուի թէ գեղեցկութեան սրահ-  
ներուն մէջ անցուած ժամանակը  
պարագայ անցուած ժամանակ մըն է:

Այս գիտողութեան հակադէպու  
համար, Տրոյ պողոտայի վրայ զրտ-  
նուած սրահ մը իր յանախորհներուն  
համար տեսական երաժշտութեան  
կամ օտար լեզուի ձրի դասեր հա-  
տատած է: Երբ կին մը ուզէ յաճա-  
խել այս սրահը, կանխաւ ժամադ-  
րութիւն մը կ'ընէ, իմացնելով թէ  
ի՞նչ կ'ուզէ սորվիլ կամ ուսուցան-  
ուիլ: Իր փախաքը գործացնելու հա-  
մար, ձեռնհաս մասնագէտ մը կը  
սպասէ իրեն, երբ հասնի ժամադիր  
յանախորդը նոյն սրահը:

## ԻՏԱՆԵՒԳԵՐՄԱՆ ՆՈՐ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ (ՇԱՐ. Գ. ԷՂԵԸ)

Աւստրիա կարեւորութիւն չէին տար  
իրեն, զայն լաւքատ ազգականի  
տեղ դրած էին:

4. Միանգամ ընդ միշտ կ'ուզէր  
բաժնուիլ այն Ձինակցութենէն որուն  
մէջ իր գինակիցները գինքը պահած  
էին ստորակարգ վիճակի մէջ:

Անուստիկ այն պատճառները ու-  
րով Բուսալիները կ'արդարացնեն դի-  
րենք, պատերազմի ձգնաժամային  
պահուն, իրենց 32 տարուան գինա-  
կիցները ձգելով միւս կողմ անցնելու  
մեղադրանքին մէջ:

Այս բացատրութենէն ի՞նչ կարելի  
է հետեցնել Բուսալիոյ և Գերմանիոյ  
միջեւ այս օրերու կարգադրուած հա-  
մաձայնութեան համար: Ասիկա պայ-  
մաններէն ու պարագաներէն կախում  
ունի, այժմէն կարելի չէ գաղափար  
մը յայտնել:

ԱՐՄԱՆԵՒ ԳԱՎՓԱՔՃԵԱՆ



Կինը իր սիկառին ու մսածումներուն հետ

# ՄԱՐՍԻՍ ԶԳԵՑԻԿ ՄԱՆՐԱՄԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

## ՄՊԱՆԻՈՅ ԵՂԲԱՅՐԱՄՊԱՆ ԿՈՒՆԵՐՈՒՆ ՅՈՒՐՋ

### 17 ԱՄԵԱՅ ԳԵՂԱՆԻ ԱՂԶԿԱՆ ՄԸ ՊԱՏԻԻՐ ԲՈՒՆԱՔԱՐԵԼԷ ԵՏՔ...

ՄԱՏՐԻՏԵՆ ՓԱԽՉՈՂ ԿԱՐՍԻՐ ԽՈՐՀՐԴԱՌՈՐ ՕԴԱՆԱԻՐ

#### “ԿԵՑՑԷ՛ ՄՊԱՆԻՍ... ԸՆԿԵՐՍ ԵՍ ՄՊԱՆՆԵՑԻ...”

(Շար. երկի թիվն եւ վերջ)

— Բորբ կալուածատէրերը այս բարոյի արժանացան: Սոթեւոյ մէջ անուոր բարբարոսութիւններ կատարեցին: Օրինակ 17 ամեայ աղջիկ մը բունբարեղ վերջ անոր մէկ ոտքը ցանկապատի մը կապեցին, միւսը քամիով մը, քամիովը քնցին և ինզճ աղջիկը ըզլի ըզլի եղած պայանուեցաւ:

Գրեթէ երկու ամիս 500 քաղաքացիներ տէր էին մեր գիւղին, տանենակ մը ընկերութիւնը: Կատարակնուած էին, ունէին թրնդանթ մը, երկու գրահագատ ինքնաշարժ և երեք գնդացի, սակայն անկարգապահ էին և թէ քաջութենէ զուրկ: Մեր համայնքը 1200 հողի է կը բաղկանար, որոնց 400ը միայն մնացր են: Միւսները կարմիրներուն հետ փայտած, որովհետեւ Ռուսերը անոնց հաւատացուցած էին թէ ազգայնականները բոլորն ալ պիտի Չարդէին: Ոմանք ալ Մատրիս գացին:

Դատարը յետոյ ցոյց տարով լեռան բարձունքները շարունակեց:

— Չիս և գիւղին ուսուցիչն ալ կ'ուզէին հրացանի բռնել, որովհետեւ միշտ խողով մարդիկներ եղած ենք յայց յոսեցնելու: Երբ ազգայնականները Նալա մասն, երեք հազարոց ընտանիքներէն մէկ հողի իսկ չգտան. յայտնի չէ թէ ինչ եղած են:

#### Համայնավար եւ միլիոնատէր

Դեռ երեկ էր, Թօթեանի գունդներուն առջև կուր կար: Կառավարականները մտադրած էին նոր Կէրտէօնի մը վերածել Թօթեան: Հանրապետութեան նախագահ Ազանան անձամբ կը հսկէր ինքնապաշտպանութեան պատրաստութիւններուն:

Վարչապետ Լարիօ Քաղաչէօ, որ կ'ընկերանար անոր, քաղաքապահներուն ճառ մը խօսելով կ'ըսէր. «Ինչպէս կը կարգուի զիսկըք և թօթեան պահելը: Կարմիր զօրագունք մըն ալ յետապահ գունդերուն վրայ կը հսկէր ու Նահանջողը տեղէն ու տեղը սպաննելու համար: Բայց անոնք է որ ամէնէն առաջ

զէպի կրանժիւէկ փախուստ տուին: Թօթեան՝ զբոսաշրջիկներու քաղաք. սակայն պատուա մը ուսուցիչ չես գտներ հիմա, ո՛չ ալ պատկիւք տեղ մը: Բարաքապետարանը պաշտօնեայ մը միայն անեակ մը կը տրամադրէր ինձի: Սպանիոյ բարեկամներուն, ինչպէս կ'ըսէ ինք:

Կերթանք. ապարանք մըն է, որ անվար մնացած է: Ամբողջ գրաւման ընթացքին, մարքսիստները չեն զգած անոր. բայց տէրը ո՛ր է, կը հարցնեմ:

— Մատրիս կը գտնուի, կ'ըսէ գունդապետը, համայնավարներուն հետ:

— Չինքը բռնի տարին:

— Այս... ո՛չ... այսինքն... և կը բացատրեն:

— Տանտէրը արմատական-ընկերավարական երևափոխան էր. մեծահարուստ և շատ ալ ազան... Ժողովներու մէջ միշտ հանրութեան պաշտպանութիւնը կը ստանձնէր, իսկ իր տանը մէջ մեզ չունի տեղ կը զնէր: Ազգայնականներուն վրէժ-խրնդուութենէն վախճալով Մատրիս փայտաւ... Հիմա հոս ամէնքս ալ «Ազգային ճակատ»ի մարդիկներ ենք:

Տանտէրը համայնավար, իսկ ծառայները ֆայտիստ. ինչ ողբերգութիւն:

#### Դատալիք օգանաւորը

Միտոս տէ Կրէտոսի երկրորդ գծերուն վրան ենք: Այս շրջանը հաջիւ 8 օրէ ի վեր ազատուած է: Կը գրտնուի մտազայնականներու քննադատի մը հետ:

Ամէն առաւոտ հարիւրապետը իր մարդիկը կը կանչէ յանուն Քարցոս տը Պուրպօնի և Ժուանիթօ էլ Ֆրանսէզի. երկուքն ալ ամիս մը ստաջ սպաննուած: Չինտերները իւրը այս անուաններուն կը պատասխանեն. «Մեկը ինչպիսի առջև, ինչպիսի վիլլապօնայի առջև, մէկը ինչպիսի մըն է, միւսը շինական մը, երկուքն ալ հերոսական զէմքեր: Բէրքիներանցի զիւղացի մըն էր Ժուանիթօն, Քրանտանցի Ժանիօն, որուն յուղարկուածութեան ներկայ եղայ ամիս մը ստաջ Բամբըլիւնի մէջ. զօր. Մօլա անձամբ ներկայ էր և դազողը ծած-

կուած ուղանկան և ֆրանսական դրոշներով:

Այս միջոցին աղաղակ մը կը լսուի:

— Ռուսերը: Չինտերները վեր, երկինք կը նալին, մինչ ողան դիտակը աչքին, հակագայլին թնդանթի մը փողը շտկել կուտայ: Ռուսերը: Երեք թշնամի օգանաւոր, կարմիր ներկուած, խիտ բարձրին կը թռչնին. Մատրիսէն կուգան:

— Կարկը դադարեցնէք, հրամայեց յանկարծ սպան:

Ի՞նչ կ'անցնի կը գառնայ: Հոն վերը գնդացիները կը ճարճատի, սակայն որսւ վրայ կը կրակեն, ոչ մէկ գնդակ կ'իջնայ մեր կողմ, քանի որ օգանաւորը խիտ բարձրին են և կրակելու դիրքը մէջ ալ չեն գտնուի:

— Իբարու հետ կը կուրին, կը հաւատէ սպան:

Այդպէս ըլլալու է: Որովհետեւ կարմիր օգանաւորէն մին շրջանակը կը կտրէ և յայտնաբերւ կը փորձէ միւսներուն վերեւը ելլել: Այս անգամ զնդացիի հրացանի մը ազուրկը յոտակօրէն կուգայ. ճիւղ է, կատա՛վարական այդ օգանաւորը իբարու վրայ կը կրակեն: Կուր կարճ կը տեւէ: Թաճակոյին առջևէն միւս երկուքը Մատրիսի ուղղութիւնը կը բռնեն (60 քիլոմէթր հեռու ենք մայրաքաղաքէն):

Պորբաւոր դատալիք օգանաւորը պահ մը միւսները հալածելէ վերջ, կը վերադառնայ ազգայնական զինե-րուն վրայ ու կ'իջնէ:

— Մի՛ կրակէք, կը գոչէ սպան: Այդ տարօրինակ օգանաւոր հիմա հրացանի մը տարողութեան չափ մօտեցած է, այդպէս իջնողը չի կրնար թշնամի մը ըլլալ և սակայն Մատրիսէն կուգար, գրեթէ կարմիր ներկուած է և կարմիր տորմզիկի մը մաս կը կազմէր: Անբացատրելի է:

Օգանաւոր հողին կը դալի, կը թաւալի ու կանգ կ'առնէ: Մարդ մը վար կը ցատիկ ու հռոմէական բարեւ մը տալով կը գոչէ:

— Կեցցէ՛ Սպանիա:

#### «Իմանալիք»ի պատմութիւն

### ԽՈՐԹ ԶԱԻԱԿԸ

Հօր մը գործած մեղին՝ վիեսին ու խղճահարսեան բողած ժառանգը իր ընտանիքին համար:

— Ո՛չ, պարոն, ձեզի այսօր հագար սակի պարտական ենք... Սա պահուս չորս-հարիւր սակին պիտի տամ, թերեւս չորս-հարիւր ալ չլրանար... Մնացեալը միւսին շարժ կ'ամբողջացնեմ... Սակայն շատ կ'աղաչեմ ո՛չ հայրը և ոչ ալ ուրիշ տեւէ մէկը շիտանայ:

Տիկին Պայծառ օրորուելով սենեակը լքեց:

Այն գիշեր ամէնքը պառկելէ յետոյ Անդրանիկի սենեակին մէջ ընտանեկան ողբերգութիւն մը կը ընթացուէր: Անդրանիկ անկողնոյն մէջ կը ննչէր: Իէմքի վրայ յանկարծ տաք շունչի մը գոյրեթիւն ու տանկութիւնը գգալով զարթնեցաւ: Մայրը անկողնոյն վրայ յնձար կ'արտասուէր:

Երիտասարդին խելքը գլխէն թրուաւ: Մօրը վզին փարեցաւ, թաց աչքերը համբուրելով կը հարցնէր թէ ի՞նչ ունէր:

Տիկին Պայծառ կիսամեռեալ վիճակ մը ունէր, արտասուազին խնդիրը իր ամբողջ մեղքութեամբ պատմեց իր օրգոյն:

Նախ Անդրանիկի զայն ժանկարան յափշտակութեամբ մը մտիկ կ'ընէր: Յետոյ վառվռուն սեւ աչքերը միմազնիլ ու զէմքը մտայլ կերպարանք մը անձնի սկսաւ: Պատմութեան աւարտումէն յետոյ, մտածումն ու զգացումը մեղմուեցէ բոլորովին անկարելի, մեծ փոթորիկներու հետ մարտնչելէ անհրկիւղ, կորովի էրիկ մարդու մը հանգարտութիւնն ստացաւ: Չայնին մէջ անգամ այլեւս ոչ մէկ յուզում կը նշմարուէր:

— Ներսէսին հետ խօսեցա՞ր, մայր ըսաւ:

— Ո՛չ...

— Հապա՞ր...

Տիկին Պայծառ շուտափոյթ շարունակեց:

— Դուն մեծ զուակս ես, հետեւաբար ընկերս ալ կրնաս համարուիլ...

— Այդպէս է...

— Եւ յետոյ, Մարդիս էֆի հօրը մատին ի՞նչ ձեռով խորհիւն ալ ըսի կարծեմ, այնպէս չէ՞:

— Այո, հակեցայ... Ինձմով փորձի սկիւրդ աւելի ուղիղ գտաւ... Ինչպէս աւելի դիւրին պիտի լուծուի... Թեպետեւ գրամը ես առի...  
— Ի՞նչ կ'ըսես, կարելի բան չէ...  
Տիկին Պայծառ զաւկին վիզը փաթթեց իմարի մը նմանած էր...

Անդրանիկ կորովաբար շարունակեց:

— Եւ իմ առնելս անտարակոյ շատ աւելի լաւ եղաւ... գողը եթէ ներսէսը եղած ըլլար, ոտուգապէս աւելի անել կացութեան մը մատնուած ըլլայինք:



Կախք, գլխու եւ տկուայի ցաւերը կը կտրէ

Սպան սակայն իր ստորճանակի սպանալիքին տակ կը պահէ զայն, մինչ օգանաւորը ինքզինքը կը ներկայացնէ:  
— Պ. Կոնզալէզ կանտոնաւոր բանակին մէջ օգանաւորը մեքենավար ու երէկուան նաւաւոր, առաջին իսկ օրէն, առիթի կ'սպասէի ու անաւսիկ օգանաւորի հետ:  
— Սակայն ձեր ընկերը սպաններ ենք, կ'ըսէ սպան, որ կը նշմարէ անշունչ դիակ մը օգանաւորի ետեւի կողմէ:  
Օգանաւորը մպտեցաւ ու ըսաւ.  
— Ես սպանների գայն, ո՛չ թէ դուք. անիկա պաշտօն ստանձնած էր վրաս հակողութիւն ընելու... Մատրիսի մէջ անգոտանութեան կը տիրէ, ստոր համար կանխցի գանտնք:  
**70 օրոյ մէջ 6 սպարապէս**  
Ազգայնական բանակներու հրամանատարները ծանօթ են, սակայն կատարական ուժերը ո՛վ կը դեկավարէ, որոնք կը հրամայեն կարմիր կոշտած ընկերավարական, համայնավար, անիլիանական գունդերուն, որոնք բոլոր ճակատներուն ըջոյ ետ կը քաշուին ու հիմա կը պատրաստուին պաշտպանելու մայրաքաղաքը:  
Թղթակիցը, գտալիք օգանաւորը ինքնին հետեւեալ տեղեկութիւնները քաղած է այս մասին.  
1. Ըմբոստութեան առաջին օրերուն, կատարական ուժերուն ընդհանուր հրամանատարն էր Չօրավար Նիւնէզ տը Բրասո. ագնուական ֆրանս մասուն մը, և նոյն օրն իսկ Մատրիսէն օգանաւոր մեկնեցաւ Արիւլիէ, Ֆրանքոյի ինքնաներուն ըմբոստութիւնը զգուրը համար, սակայն նաւաւորը համոզումով ազգայնական, օգանաւոր քիթը դէպի հիւսիս ուղղեց և զօրավարը Մարա կուսայի ազգայնականներուն ճիւղ մէջտեղը վար իջեցուց. Չօր. Նիւ-

նէզ տը Բրասո միայն 4 ժամ սպարապետ մնացած էր:  
2. Իրեն յաջորդեց Ռիքէլմ, որ 30 օր պաշտօնի վրայ մնաց. նախորդին չափ անկարող, անպարկեշտ մարդ մըն էր նաեւ: Մարթի մէջ պաշտօնավարած ստեն ըմբոստութեաններ կը զսպէր, ըմբոստ պետերը կաշառելով, սակայն իրեն տրամադրուած գումարներուն կէսը կ'ըլերացնէր: Չայնուղիով արդիւնը Չօր. Ֆրանքոյի ուժերուն Սպանիա ցամաքահանումը, Չօր. Ռիքէլմ պաշտօնանկ եղաւ ու մահուան գտապարտուեցաւ:  
3. Ասկէ վերջ, կարմիրները փորձեցին Կայանը, որ համբու ունէր: Չէ՞ որ սակիս եղբայրն էր այն Կայանին որ 1929ին փորձեց Եւրոպայի պարկազօրքը ըմբոստացնել թագաւորին զէմ ու ձախողելով հրացանի բռնուեցաւ: Արդ, այս Կայանը հարբերապետ մըն էր, որ զնդապետի աստիճանին բարձրացաւ յանկարծ ու ընդհ. հրամանատար հռչակուեցաւ: Կուստարամայի ճակատը կը գանտէր այդ միջոցին, երբ իր գունդերը կը պատրաստուէին մեծ շուքով ստենի այս գէպը, ազգայնականները յանկարծ կատարյ յարձակումի մը անցան և Կայան ծանրապէս վիրաւորուեցաւ: Երկու ժամ տեւած էր իր սպարապետութիւնը:

4. Մանկատու Հանրապետութեան հռչակումէն ի վեր համայնավար, ասուսօք իբրեւ վստա պատակահարուած Չօր. Ֆրանքոյի կողմէ պարիկեան կուրի մը ընթացքին: Չկարեալով արդիւնը հիւսիսային և հարաւային բանակներուն միացումը, պաշտօնանկ եղաւ, բանտարկուեցաւ, յետոյ ազատ արձակուեցաւ. նուազ քաղաքաւոր եղաւ իր սպայակոյտի պետը, դեր-գնդապետ Բիւլի, որ Սօստիլուայի պարտութենէն վերջ, հրացանի բռնուեցաւ Կարմիրներուն կողմէ:  
(Շարք է. էջ)

Բաւէ որքան վիճինք... Սուտան պիտի երթամ մայր... Այս անվիճելի է, ներսէսի անմեղ ըլլալը գիտցիր ու զայն սիրէ...  
Եւ զլս ալ աղօթքիդ մէջ յիշելու չես մտնար...  
Այսպէսով Անդրանիկի մեկնումը որոշուեցաւ: Երիտասարդը խնդիրը այսպիսի վճարականութեամբ ու կորովով կարգադրելէ վերջ այլեւս ոչ մէկ կորստեցածի պէս էր, մօրը հետ գրկնախանուած ժամեր ամբողջ լարակցեցան:

Ինչ որ կ'ուզէի ըսել, ըսի... Աւելի բառ մը չկայ մայրիկ... Եթէ աւելի զիս նեղես անձնասպան կ'ըլլամ... Կը յոսում թէ այս բանը չես ուզեր... Հետեւաբար վստան եղիր որ յանցաւորը ես եմ... Հիմա ամիջապէս դրամը պիտի վերագործնեմ... Խաղի մը պարտքը վճարելու համար աւելի էի զայն...  
— Դրամը ի՞նչ կարեւորութիւն ունի. ինչ որ ունիմ կը ծախեմ:  
— Ենտրակալ եմ մայրիկ... Չեմ գիտեր թէ Գարեգին էֆ. քեզի ալ պարզեց սա խնդիրը թէ Սուտանի մէջ որքան վստակաբեր գործ մը կայ եղեր ինձի համար: Թոյլաբար և երթամ: Այս աղաբանքը մաքրելու համար ասիկա վճար պէտք է:  
— Չըլլար գուակս... և յետոյ ո՛չ մէկը պիտի զիտնայ այս բանը:  
— Ետ անզգայ ու անխիտ մէկը ըլլալու է մարդ որպէս զի իր կողմուած հաստատութեան մէջ շարունակե աշխատիլ: Յետոյ բնակարար Սուրէն էֆ. ալ չպիտի հաւանի որպէս զի գող պաշտօնեայ մը ծառայէ իր քով... Եթէ ուզէ իսկ... Կը

Քսան-հինգ օր վերջ Գարեգին էֆ ի ընտանիքը Գայիտի քարակէն ճամբու կը գնէին Անդրանիկը:  
Ինչպէս երեք հողի մէջ փակուեթ վերջացեր էր: Սարգիս էֆ. սպարացուցանելու համար թէ հին պաշտօնեային հանդէպ ոչ մէկ ոխ ու նողկանք կը մնուցաներ իր սրտին մէջ իր աղջկանը հետ քարակէն եկեր էր: Շողանաւոր ծովեզերքը լքած պահուած աչքերէն քանի մը կաթիլ արցունք իսկ իւրած էր:





Մ  
Ա.  
Չ  
Չ  
Օ  
Ն

**ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ շատ մը անհանդուրժելի պատճառներով  
MAZON MEYVA TUZU ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ**

Առաւօտուն անօթի փորով և զիշերը պտտելու ատեն, մէյժէ սուրճի դր-  
գաւ եթէ առնէք, զիւրին և կակուզ ձեռով մը ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ կը վանէ:  
Եթէ ճաշերէն մէկ ժամ վերջ առնուի ԳՈՐԾԱՐԱՄԱՐՍՈՒԹԵԱՆ, ՍՏԱՄԲՈՒՔՈՒ  
ՔԱՑՈՒՄԻՆ և ԱՅՐՈՒՄԻՆ առաջը կ'առնէ: Բերնի անհամբերներ և հա-  
սար կ'անհետացնէ: ՄԱՉՈՆ ՄԷՅՎԱ ԹՈՒՉՈՒՆ իրմէջ բնաւ փտասկարտարը և  
չաքար և կամ չաքարոտ նիւթ չպարունակիր: Շաքարի հիւանդութիւն ու-  
նեցողներն անգամ կրնան առնել: Ստամոքսը և աղիքները վարժեցնելու  
վախը չկայ: ՄԱՉՈՆ ՄԷՅՎԱ ԹՈՒՉՈՒՆ իր նման պատրաստութիւններէն  
ամէնէն սղէկ, շուտ և վճարական ազդեցութիւնը կը գործէ:

**Ռ. Ա. ՏԻՕԼԻՆ**



Առողջութիւնն ու  
զեղեցկութիւնը՝ առողջ  
և զեղեցիկ ակուանե-  
րով: Առողջ և զեղե-  
ցիկ ակուաներն ալ  
Ռ. Ա. ՏԻՕԼԻՆով  
միայն կ'ապահովուին  
Կրն՝ խնամք տարէք  
ձեր ակուաներուն  
Երբեմն հիւանդու-  
թիւն մը, որուն պատ-  
ճառն ու աղբիւրը ա-  
մէնէն վարպետ բժիշկ-  
ներն իսկ չեն կրնար  
զտնել, շատ անգամ  
հասցեւած է որ ակ-  
ուայի բորբոքումը մը

հետեւանքն է: Օրը երկու անգամ ձեր ակուաները խողանակելով և միշտ  
**Ռ. Ա. ՏԻՕԼԻՆ**

**KAYSERLI**  
**APTIKOGLU**  
**NAMLI**  
**TURK**  
**SUCUGU**

**TAKLITLERINDEN**  
**SAKININIZ**

*"Cyrinin" in*  
*Mucizesi*

**5 dakika Evvel..**

ԿՐԻԲԻՆ ՄԸ ԱՌՆԵԼԷ  
Ռ. Ա. Չ.

Ճառագանքին և ցաւին  
ամէնէն ստատիկը խիստ  
զիւրին, շուտ և աժան  
կերպով անցնելուն մի-  
ջոցն է: ԿՐԻԲԻՆԻ մը քաշէ առնել՝ ո՛չ ստամոքսը կը խանգարէ, ո՛չ ալ  
սիրտն ու երիկամունքը կը յագեցնէ:

**5 dakika Sonra...**

**ԿՐԻԲԻՆԸ** որ երբեք ստամոքսը չխանգարէր զին 7,5  
դրու ամէն զեղարանի մէջ կը գտնուի:

**ՏԱՐԵՒԱՐՁԻ ՊԱՏԱՐԱԳ**  
Գումարուի Գրքի  
Եկեղեցոյ մէջ

Գումարուի գումարի Ս. Յարութիւն  
եկեղեցոյ դպրաց դասուն  
53րդ, 1 և Վառժառան երգչախումբ-  
բին 5րդ, կրկնակ տարեգարծները  
մեծ հանդիսութեամբ պիտի տօնուին  
յառաջիկայ Գիւտ Ուաշի Կիրակիին:

Այս առթիւ Ս. պատարագ մա-  
տուցանելու հրաւիրուած է Գեր. Տ.  
Զարմայր Ծ. Վրդ. Կեղիւբան, որ  
Բանին կենաց քարոզութեամբ պիտի  
միխթարէ բարեպաշտ Ժողովուրդը:  
Յետ աւարտան Ս. Պատարագի հո-  
ղեանդատեան պաշտօն պիտի կա-  
տարուի Դասուն հոգց. զպրասպեաց,  
Երաժշտապետաց, զպրաց և սատար-  
ողաց հոգաց ի հանդիստ:

Ս. Պատարագի երգեցողութիւնք  
պիտի կատարուին Դպրաց Դասուն  
Վառժառան երգչախումբին կողմէ  
կոմիտասեան բաղձամայնով, առաջ-  
նորութեամբ Պ. Տիրդան Մամիկոն-  
եանի:

Սկզբ. ժամերը. 7,30, Ս. Պա-  
տարագ 9,30:

**ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ**  
Եւ հողիհանգստեան պաշտօն  
Եկեղեցոյի Ս. Աստուածածնայ  
Եկեղեցոյ մէջ

Թաղ. Խորհուրդս ի գիտութիւն  
և ի հրուէր բարեպաշտ Ժողովուրդան  
կը ծանուցանէ թէ Ս. Եկեղեցոյ  
ըջապակին մէջ սոփոխուած բարե-  
բարուն հանգուցեալ Տիկին Վատի-  
լուհի Մարիտեանի հոգւոյն համար,  
այս կիրակի 25 Հոկտ. Արժ. Տ. Սե-  
րովբէ Ա. քնյ. Պարմասեան յատուի  
Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ և  
իւր պերճիմաստ քարոզութեամբ պի-  
տի մխիթարէ ներկայ բարեպաշտ ժո-  
ղովուրդը:

Յաւարտ Ս. Պատարագի հոգե-  
հանգստեան պաշտօն պիտի կատար-  
ուի հանգուցեալ բարեբարուն տի-  
նոյ և Ս. Եկեղեցոյ սատարող հին և  
նոր շնչեցիկ հոգաց համար:

Երգեցողութիւնք պիտի կատար-  
ուին Պալաթու Ս. Հրեշտակապետ  
երգչախումբի կողմանէ բաղձամայն,  
կոմիտասեան եղանակաւ, զեկազա-  
րութեամբ Պր. Նուպար Գարիպեանի:  
Սկզբ. ժամերը. ժամը 8ին, Ս.  
Պատարագ 10ին:  
ՄԱՆՕԹ. — Շտգեմաւր կամուրջէն  
կը մեկնի 8 և 9.30ին:  
(Կնիք Թաղ. Խորհուրդ)

ունենալ արդեօք: Եւ երեւակայն որ այս անմիտ գլուխն  
էր որ եկած էր փնտցնել իր երջանկութիւնը, անպա-  
սելի ու անհաճոյ միջամտութեամբ մը:

Բարիութեան շարժումով մը դարձեալ լեցուց գա-  
ւաթը: Բայց հազիւ թէ շրթունքներուն մօտեցուցած էր  
զայն, առանց խմելու գրաւ սեղանին վրայ, այնքան  
յանկարծական թափով մը որ, կարծես թէ ձեռք մը  
բռնած էր իր բազուկը... Այո... Պզտիկ, շատ պզտիկ  
ձեռք մը բռնած էր իր թեւը... Իվօնին ձեռքը:

Ժիւլիէն շիտուռն ակնարկ մը նետեց իր դաստակին  
վրայ և ցնցեց ուսերը: Ի՞նչ, հիմա ալ գառանցե՞լ սկսած  
արդեօք:

Պարպեց շամբանիայի գաւաթը և սկսաւ դիտել պա-  
բուհիները...:

Բայց յանկարծ, ընկրկեցաւ և դողահար ափը տա-  
բու աչքերուն:

Սա պարուհիները ինչո՞ւ համար բոլորն ալ խարտեաչ  
էին և ինչո՞ւ համար բոլորին գլուխը հակած էր աջին  
իրեն նայած ատեն: Բայց այո՛: Այո՛. ինչու համար իւ-  
րաքանչիւր պարուհին իվօնն էր և քանի որ անոնք բո-  
լորն ալ իվօնն էին ինչո՞ւ համար այդպէս կը շարժէին  
իրենց թեւերն ու սրունքները իրենց խոխուռն մերկ ու-  
սերուն վրայ:

Ժիւլիէն ոտքի ելաւ, այլեւս բոլորովին անկարող  
նոյն իսկ վայրկեան մը հանդուրժելու այս յանդուգն  
անտարանին: Օրթեակին մարզն ալ ոտքի ելաւ անոր պէս  
և երբ երեսփոխանը կը պատրաստուէր դուրս ելլել իր  
օթեակին, մարդը մօտեցաւ և զօրաւոր ձեռքով մը բռն-  
նելով անոր ձեռքէն հարցուց ժիւլիէնին.

— Կ'ուզէ՞ք որ ձեր տխրութիւնը փարատելու մի-  
ջոց մը ցոյց տամ ձեզի:

Երեսփոխանը նայեցաւ այս անսպասելի խօսակցին  
որ այս խուռներամ բազմութեան մէջ միակ մարդը կը  
հանդիսանար, իր վիշտերէն ազատելու թեկնածութիւնը  
առաջարկելով:

Մարդը այս սկնարկին առջեւ անտարբեր կրկնեց իր  
կարգումը.

— Կ'ուզէ՞ք որ ձեր տխրութիւնը փարատելու մի-  
ջոց մը ցոյց տամ ձեզի:

Մարդը կը խօսէր խիստ հանդարտ ու անկեղծ շեշ-  
տով մը: Անոր պզտիկ աչքերուն մէջ փայլատակող հուրը  
պահ մը զարմացուց ժիւլիէնը, որ վայրկեանի մը վա-  
րանքէն վերջ ուսերը թօթուց, կարծես թէ ըսել ուզե-  
լով.

— Հո՞գս, ինչ կը կորսնցնեմ անոր անսալով. և  
առանց ետին նայելու հետեւեցաւ խորհրդաւոր մարդուն:

**ՏԲԹ. Ս. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ**  
փոխադրուած է Բանկայթիի սինե-  
մային դէմի Զաֆէր փողոց թիւ 15:

Neşriyat Müdüğü  
PÜZANT ŞAMLIYAN  
Basıldığı yer  
Selâmet Matbaası